افق حوزه

- سال بیست و چهارم
- شماره ۸۷۲
- دوشنبه ۱۳ بهمن ۱۴۰۴
- ۱۲ صفحه • ۵۰۰۰ تومان

Ofogh-e Hawzah Weekly

- صاحب امتیاز: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه
- مسئول مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه: رضا رستمی
- سردبیر: رمضانعلی عزیزی • با همکاری هیأت تحریریه
- تلفن: ۳۲۹۰۰۵۳۸ • نمابر: ۳۲۹۰۱۵۲۳
- صندوق پستی: ۳۷۱۸۵/۴۳۸۱
- نشانی: قم، بلوار جمهوری اسلامی، کوچه ۲، پلاک ۱۵
- پایگاه اینترنتی: www.ofoghhawzah.ir
- پست الکترونیک: info@ofoghhawzah.ir
- کارشناس فنی چاپ: مصطفی اویسی • چاپ: صمیم ۶۵۵۸۶۸۰۱ (۰۲۱)

در محضر نور

امام علی‌بن موسی‌الرضا علیه‌السلام

كانَ أميرُ المؤمنينَ علیه‌السلام لا يَنامُ ثلاثَ ليالٍ: لَيلةَ ثلاثٍ و عِشرينَ مِن شَهرِ رَمَضانَ و لَيلةَ الفِطرِ و لَيلةَ النِّصفِ مِن شَعبانَ و فيها تُقسَمُ الأرزاقُ و الآجالُ و ما يَكونُ في السَّنَةِ.

امیرالمؤمنین علیه‌السلام سه شب را نمی‌خوابیدند: شب بیست و سوم ماه رمضان، شب عید فطر و شب نیمه ماه شعبان؛ در این شب‌ها روزی‌ها تقسیم و مدت عمر و هر آنچه در آن سال رخ خواهد داد، تعیین می‌شود.

بحارالأنوار: ۱۵/۸۸/۹۷

سخن بزرگان

آیت‌الله میرزا جوادآقا ملکی تبریزی رحمه‌الله

مناجات شعبانیه از اعمال مهم این ماه است، نه تنها این ماه، بلکه سالک نباید بعضی از فرازهای آن را در طول سال و در قنوت‌ها و سایر حال‌های عالی خود ترک کند. وقتی که می‌گوید: «و أنِرْ أبصارَ قُلوبِنا بِضِياءِ نَظَرِها إلَيكَ، حتّى تَخرِقَ أبصارُ القُلوبِ حُجُبَ النُّورِ...» تأمل کند، آیا قلب او چشم دیدن نور را دارد؟ پرده‌های نوری چیست؟ و معدن بزرگی که در پوشش پرده‌های نوری می‌باشد، کدام است؟ تا بداند چه می‌گوید و از پروردگارش چه می‌خواهد.

المراقبات، باب مناجات شعبانیه

آیت‌الله‌العظمی نوری همدانی

ولی‌فقیه به‌عنوان نایب امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف هدایت جامعه و اجرای احکام الهی را بر عهده دارد

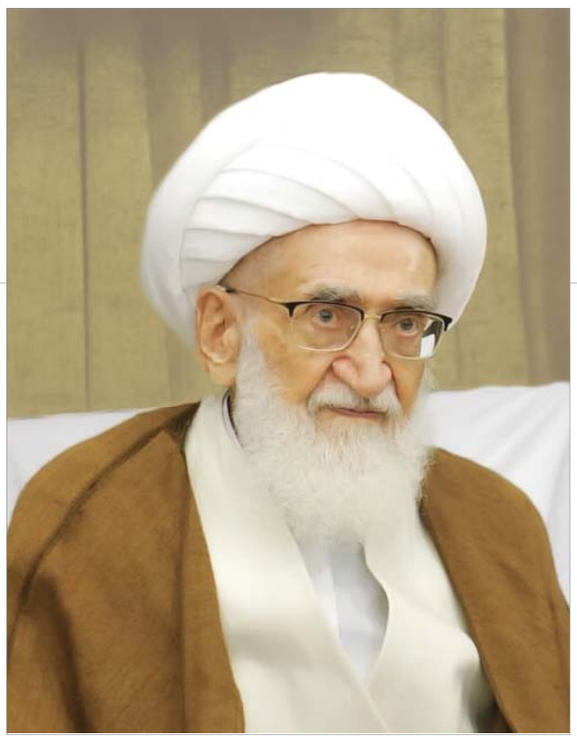

حضرت آیت‌الله نوری همدانی در پیامی به پنجمین اجلاس ملی «مهدویت و انقلاب اسلامی»، با تأکید بر جایگاه بنیادین اندیشه مهدویت در اسلام و تشیع، تصریح کردند: مهدویت همواره عامل بیداری جوامع بشری، حرکت‌های ظلم‌ستیز و قیام‌های ضد استبدادی در طول تاریخ بوده و هدف نهایی آن، آمادگی کامل بشر برای پذیرش حکومت عدل جهانی است.

به گزارش خبرگزاری حوزه از هرمزگان، مشروح پیام آیت‌الله‌العظمی نوری همدانی بدین شرح است:

بسم‌الله‌الرحمن‌الرحیم

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِنا وَنَبِيِّنَا أَبِي الْقَاسِمِ المصطفى مُحَمَّد وَعَلَى أهلِ بَيتِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ سيَّما بَقِيَّةِاللهِ فِي الأَرْضِينَ ولعنةالله على أعدائهم أجمعين إلى يوم الدين.

با سلام و تحیت به آن مجمع محترم و با معنویت و تبریک ولادت با سعادت مصلح کل، موعود امم، حضرت بقیةالله الاعظم عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف.

در فرهنگ تشیع، عصر غیبت به‌عنوان یک موضوع بسیار مهم و اثرگذار است و مهدویت به‌عنوان یکی از عوامل مهم در حرکت‌های ظلم‌ستیز و قیام‌های ضداستبداد در تاریخ بوده است که با هدف بیداری جوامع بشری و برقراری عدالت و آمادگی کامل آحاد بشر برای پذیرش یک حکومت جهانی است و تردیدی نیست که این نگاه منجر به برقراری صلح و امنیت و پیروزی کامل جبهه حق است.

﴿وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِن بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ﴾. این آیه اشاره به آن دارد که مؤمنین باید زندگی خود را بر این اساس تنظیم نمایند و اگر مهدویت را به‌عنوان یکی از بنیادی‌ترین آموزه‌های تشیع دانستیم و نقش تعیین‌کننده‌ای در همین رفتارهای فردی و اجتماعی خود برای آن قائل شدیم، در تحقق شعار قرآنی وراثت مؤمنان بر روی زمین کمک نموده‌ایم و این موضوع برای ما بسیار برجسته است که در اندیشه سیاسی شیعه، مهدویت یک رکن است و انقلاب اسلامی که در عصر ما به وقوع پیوست و آرزوی همه ائمه علیهم‌السلام و فقها را محقق نمود، بر اساس محور مهدویت بوده است.

در انقلاب‌هایی که در دنیا به وقوع پیوست، چند عامل مورد توجه است؛ از جمله عوامل وضعیت اجتماعی و یا اقتصادی یا فرهنگی و یا سیاسی آن جامعه بوده و غالباً رهبران آن نهضت‌ها، توجهی به شعار خواص بر اساس اعتقاد و مذهب نداشته‌اند؛ ولی انقلاب اسلامی ما، دقیقاً در نقطه مقابل آنها به پیروزی رسید؛ یعنی یک انقلاب مردمی بر اساس اعتقاد مذهبی، آن هم اصل مهدویت بوده است و به‌تعبیر دیگر پایه و جهت‌دهنده انقلاب اسلامی مهدویت است که در نهایت، مسیر به ظهور ختم می‌شود و باید توجه کرد که این انقلاب عینیت‌بخشی به این اندیشه سیاسی یعنی مهدویت و انقلاب بوده است و این موضوع، نخستین و برجسته‌ترین موضوعش که به نظر اینجانب یک اصل بوده، تحقق عینی نظریه ولایت ولی‌فقیه به‌عنوان نیابت عامه فقها در عرصه سیاست است که باید این‌گونه به آن اشاره کرد که فقیه جامع‌الشرایط به‌عنوان نایب امام عصر عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف، مسئولیت هدایت جامعه و اجرای احکام الهی را بر عهده دارد و این موضوع، نه فقط در یک منطقه جغرافیایی بلکه در تمام دنیا برای همه مسلمانان می‌باشد و بر این اساس است که ما معتقدیم، ولی‌فقیه نه فقط به‌عنوان یک رهبر سیاسی، بلکه جلوه‌ای از نیابت دینی تلقی می‌شود.

بر همین اساس امام راحل رحمه‌الله مکرر این انقلاب و نظام اسلامی را زمینه‌ساز ظهور دانسته و معتقد بود که باید همیشه خود را در حال آمادگی برای ظهور حفظ کنیم و در روایات نیز مطالبی از این دست وجود دارد که وقتی در بستر هستید، شمشیر در زیر بستر داشته و آماده ظهور باشید که بدون شک شمشیر کنایه از آمادگی است و انقلاب اسلامی می‌تواند پیوند با آینده و ظهور باشد. لازم و ضروری است که فرهنگ زیست در دوران ظهور را در خود پرورش دهیم و این مهم محقق نخواهد شد؛ مگر اینکه آموزش و خانواده تلاش وافر نمایند. اگر نظام آموزشی تراز جامعه مهدوی نباشد و خانواده‌ها ساز و کار زیست منتظرانه را فراهم نکنند، انحراف قطعی خواهد بود. بر این اساس که در دوران ممتازی در عصر غیبت می‌باشیم و یک حکومت دینی را به‌فضل الهی برقرار کردیم، باید قدردان این حکومت و نظام مترقی ولایت فقیه باشیم و از این فرصت استثنایی برای ظهور منجی عالم بشریت بهره‌مند گردیم.

بر جامعه نخبگانی خصوصاً حوزه و دانشگاه لازم است، چالش‌ها و تهدیدها را با دقت شناسایی کنند و در رفع آن تلاش نمایند؛ خصوصاً در عرصه آموزش و خانواده با تهدیدهایی که امروز در فضای مجازی و هوش مصنوعی و از این قبیل مسائل جلوه‌گر شده است، حضور پیدا کنند و با بهره‌مندی از مزایای این ابزار نو، از خطرات و آسیب‌ها جلوگیری نمایند و همه باید بدانیم که این انقلاب که ثمره خون هزاران شهید و زحمت فراوان ملت ایران و رهبری امام عظیم‌الشأن به ثمر رسید، با رهبری حکیمانه رهبر معظم انقلاب حضرت آیت‌الله خامنه‌ای «مدظله العالی» متصل به ظهور خواهد شد. ان‌شاءالله

در پایان سربازی در رکاب حضرت صاحب‌الزمان علیه‌السلام را مسئلت می‌کنم و لازم می‌دانم، از همه برگزارکنندگان مجمع مهدویت و انقلاب اسلامی، خصوصاً بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف تشکر کنم و توفیق همگان را از خداوند متعال خواستارم.

آیت‌الله اعرافی در جلسه ستاد توسعه فرهنگ مهدویت و انتظار

اندیشه مهدویت و انتظار در روح انقلاب اسلامی نهادینه است

رئیس ستاد توسعه فرهنگ مهدویت و انتظار تصریح کرد: مهدویت و انتظار یک اندیشه چند ساحتی در روح انقلاب اسلامی است که ستاد توسعه فرهنگ مهدویت و انتظار باید این اندیشه را بازتاب دهد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله علیرضا اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه کشور، در دومین جلسه ستاد توسعه فرهنگ مهدویت و انتظار که در سالن جلسات آستان مسجد مقدس جمکران برگزار شد، با بیان اینکه پایه کار این ستاد، اساسنامه‌ای است که مصوب این جمع و دبیرخانه بوده است، مطرح کرد: همه باید تلاش کنیم، ستاد مهدویت به‌عنوان یک ستاد ملی با اساسنامه مصوب و با حضور دستگاه‌های مختلف، مؤثر، کارآمد و پیشرو باشد.

رئیس ستاد توسعه فرهنگ مهدویت و انتظار، با بیان اینکه تأکید ما این است که این ستاد رویکرد جامعی به موضوع مهدویت و انتظار داشته باشد، عنوان کرد: مهدویت و انتظار یک اندیشه چند ساحتی در روح انقلاب اسلامی است که این ستاد باید این اندیشه را بازتاب دهد.

مدیر حوزه‌های علمیه کشور، با اشاره به اینکه تمام اقدامات ما باید مبتنی بر یک نگاه راهبردی و برنامه‌ای باشد، خاطرنشان کرد: همچنین تمام اقدامات ما نیز باید در راستای یک هدف پنج‌ساله باشد.

آیت‌الله اعرافی، با تأکید براینکه در کنار فعالیت‌های نهادی، نباید از فعالیت‌های مردمی غفلت کنیم، تصریح کرد: خط آخر فعالیت ما مردم، دانشگاه‌ها و مدارس هستند و باید به این موضوع توجه ویژه داشته باشیم.

امام جمعه قم، با اشاره به اینکه دانشگاه و حوزه یک رسالت ویژه در عرصه مهدویت دارند، یادآور شد: موضوع مهدویت یک عمق دانشی دارد که ستاد توسعه فرهنگ مهدویت و انتظار، باید به این موضوع توجه لازم را داشته باشد.

رئیس ستاد توسعه فرهنگ مهدویت و انتظار، به برگزاری مراسم‌های مختلف مهدوی از جمله جشن نیمه شعبان و نهم ربیع‌الاول اشاره کرد و گفت: باید یک رویکرد، ترکیب و یک اتحادی در برگزاری تمام برنامه‌های مهدوی داشته باشیم.

وی ادامه داد: نهادهای مختلف حوزوی توانسته‌اند، اعزام‌های تبلیغی خود را با همکاری یکدیگر و به‌صورت متمرکز انجام دهند که لازم است، ستاد توسعه فرهنگ مهدویت و انتظار، موضوع مهدویت را در این اعزام‌های تبلیغی جای دهد.

آیت‌الله اعرافی با تأکید بر اینکه نمایندگان دستگاه‌ها، مصوبات این ستاد را با مدیران ارشد دستگاه‌ها در میان بگذارند، اظهار کرد: کلان‌برنامه‌های ستاد توسعه فرهنگ مهدویت و انتظار برای سال آینده، باید اولویت‌بندی و به‌صورت دقیق و عملیاتی تدوین شود.

عضوشورای‌عالی حوزه‌های علمیه، با بیان اینکه نسل جوان، دانش‌آموز و دانشجو باید در اولویت تمام برنامه‌ها قرار بگیرند، مطرح کرد: موضوعاتی مانند مهدویت و عاشورا دارای جذابیت‌های بین‌المللی هستند و رویکرد بین‌المللی در این موضوعات، از اهمیت بسیاری برخوردار است.

مدیر حوزه‌های عملیه کشور، با اشاره به اینکه در برنامه‌های ستاد توسعه فرهنگ مهدویت و انتظار، باید به بانوان توجه ویژه شود، عنوان کرد: ظرفیت‌های مختلفی که می‌توانند در عرصه بانوان فعالیت داشته باشند، باید پای کار ستاد بیایند.

عطریار

بانگ انتقام

غلامرضا سازگار

از همه‌سو می‌دمد، نور تجلّای تو
غایبی و عالمی است، محو تماشای تو
تا که نهم از شرف، پا به سر آسمان
کاش که می‌شد سرم، خاک کف پای تو!
روی به هر سو کنی، پای به هر جا نهی
در سر ما شور توست، در دل ما جای تو
سرو قدان قائمند تا تو قیامت کنی
ای نگه فاطمه بر قد و بالای تو!
خیز و بر آر از جگر بانگ «اَنَاالمنتقم»
تا همگان بشنوند از حرم، آوای تو
زنده شود از دمت، روح هزاران مسیح
دل ببرد از کلیم، نطق دل‌آرای تو
از حرم فاطمه تا صف کربلاست
چشم دو شش‌ماهه بر قامت رعنای تو
موسی سینای جان، چهره عیان کن عیان
تا که شود عالمی طور تجلّای تو
آرزوی فاطمه بانگ «اَنَاالمهدی‌ات»
عقده‌گشای علی، دست توانای تو
آینه بگشا دمی تا که کند هر دمی
چاره آیینه نور، جلوه ز سیمای تو
میثم اگر می‌چکد، از نفسش شهدجان
میوه نخلش بود، شاخه خرمای تو

یادداشت

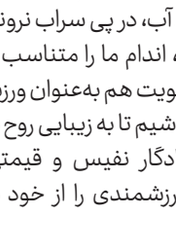

چند «اگرِ» خوب!

استاد جواد محدثی

در دنیای اگرها و مگرها به این چند اگر توجه کنیم:

- اگر آینده فرزندان‌مان را گره خورده با تربیت امروز می‌بینیم، برای تربیت‌شان وقت بگذاریم.
- اگر به نوآمدگان، روش درست زیستن را نیاموزیم، در آینده دچار حسرت و ندامت خواهیم شد.
- اگر می‌خواهیم نسل امروز از چنگ عشق‌های مجازی و خیابانی و سطحی نجات یابند، محبّت اهل‌بیت علیهم‌السلام را در دل‌های‌شان نهادینه کنیم.
- اگر آتش‌سوزی‌های بزرگ، گاهی نتیجه جرقّه‌های کوچک است، لغزش‌ها و انحراف‌های کم و کوچک را دست کم نگیریم و بی‌خیال نباشیم، تا در شعله‌های فساد نسوزیم.
- اگر از بیماری‌های صعب‌العلاج و درمان‌ناپذیر جسمی وحشت داریم، کمی هم از آلودگی‌های اخلاقی و ابتلا به گناه، نگران باشیم که آثار آن بر چهره روح، باقی می‌ماند.
- اگر محیط سالم و یا ناسالم، در سلامت و بیماری نقش دارد، برای خود و بستگان و فرزندان‌مان، محیطی امن، سالم، بی‌آلایش و دور از مفاسد فراهم آوریم.
- اگر افراد جذب محبت‌های دروغین می‌شوند و دل می‌سپارند، از ابراز محبت به خودی‌ها دریغ نورزیم و فرزندان‌مان را از عاطفه، سیراب کنیم تا تشنه محبت غیرخودی‌ها نشوند و به‌جای آب، در پی سراب نروند.
- اگر ورزش و تربیت بدنی، اندام ما را متناسب و خوش منظر می‌کند، به اخلاق و معنویت هم به‌عنوان ورزش روحی و تربیت جان، توجه داشته باشیم تا به زیبایی روح برسیم.
- اگر فرزند خوب، یک یادگار نفیس و قیمتی است، بکوشیم که چنین میراث ارزشمندی را از خود به یادگار بگذاریم.
- اگر حرکات و سکنات و نگاه و سخن و رفتار معلم و مربی و والدین، در شخصیّت شاگردان و فرزندان مؤثر است، مدیریت رفتاری خود را از یاد نبریم و ندانسته، بدآموز نشویم.
- اگر چنین نیست که هرچه کهنه و قدیمی باشد بی‌ارزش است، پس ارزش‌های کهن و سنت‌های دیرین را پاس بداریم.
- اگر فرزندان‌مان پاره تنِ ما هستند، بکوشیم که وصله ناجور بر اندام زندگی ما نباشند.

اختتامیه دوره آموزشی بدو خدمت مدیران واحدهای علمی ـ تربیتی حوزه‌های علمیه خواهران

مراسم اختتامیه دوره آموزشی بدو خدمت مدیران واحدهای علمی ـ تربیتی با حضور مدیرکل منابع انسانی حوزه‌های علمیه خواهران در اردوگاه نرجس خاتون برگزار گردید.

به گزارش خبرگزاری حوزه، در مراسم اختتامیه دوره آموزشی بدو خدمت مدیران واحدهای علمی ـ تربیتی حوزه‌های علمیه خواهران که با استقبال گسترده مدیران محترم همراه بود، بر اهمیت و ضرورت برگزاری دوره‌های آموزشی بدو خدمت تأکید شد.

همچنین از حضور فعال و مشارکت سازنده مدیران در تدوین شناسنامه آموزش کادر واحدهای علمی-تربیتی قدردانی به عمل آمد.

تصمیمات و برنامه‌های آتی

مقرر گردید پس از نهایی شدن فایل شناسنامه آموزشی توسط مرکز محترم برنامه‌ریزی و نظارت، مفاد آن به تمامی مدارس ابلاغ شود، علاوه بر این اعلام آمادگی ستاد مرکزی جهت حضور در مدارس و شهرستان‌ها به منظور برگزاری دوره‌های آموزشی با میزبانی واحدهای علمی ـ تربیتی از دیگر مصوبات این مراسم محسوب می‌شود.

این اقدام در راستای ارتقای کیفیت آموزش و تقویت توانمندی‌های مدیریتی کادر علمی ـ تربیتی حوزه‌های علمیه خواهران صورت گرفته است.

شایان ذکر است، در این دوره آموزشی ۹۷ نفر از مدیران بدوخدمت مدارس علمیه خواهران کشور حضور داشتند.

در این دوره موضوعات مختلف و مرتبط با شرح وظایف و ساختار سازمانی حوزه‌های علمیه خواهران به صورت مبسوط توسط معاونت های آموزش، پژوهش، فرهنگی تبلیغی، امور حوزه‌ها و منابع انسانی و پشتیبانی و همچنین مراکز فناوری اطلاعات، برنامه‌ریزی و نظارت و مرکز آموزش‌های غیرحضوری ارائه شد.